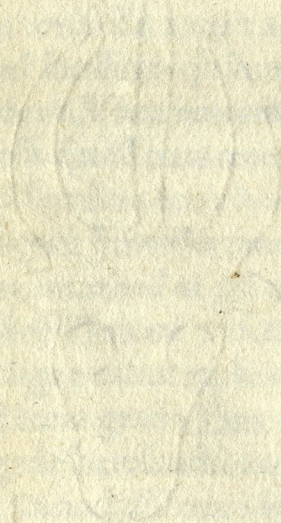

12131

H6795

Incipit notabilis expositio sup canonem misse.

E igitur demētissime pater p̄ hiesū cristum filiū tuū dñm nostrū. suplices rogam⁹ ac petim⁹ uti accepta habeas et bñdicas Hec dona hec munera hec sc̄ta sacrificia illibata

In hac p̄ma pte canonis dirigit̄ petitio ad deum ut has oblatōes acceptet et benedicat. Nota hec cōiunctio igit̄ est nota cōsequētis. que requirit aliq̄d p̄missum ad q̄d refert̄. Ergo ad illud q̄d dictū ē in cantico **S**andus ut sit sensus. **E**x quo tu domin⁹ de⁹ sabaoth es sanct⁹ **E**t gloria tua celi et terra pleni sunt. Igit̄ demētissime p̄ nos suplices rogam⁹ ac petim⁹ te. hic multiplican̄t verba petitōis sc̄z rogam⁹ ac petim⁹ idem significantia. p̄pter exp̄mē magnitudinē effect⁹. per hiesum cristū filium tuū etc. Sic deus pat̄ petit̄ p̄ hiesū cristū. q̄a ip̄e hiesus crist⁹ ē mediator dei et hoīm. p̄ quē fideles recōciliant̄ et salutē consecunt̄. Hec dona hec munera etc. Nota oblatōes panis et vini vocat̄ dona munera sacrificia. dona sūt ratōe dantis. munera ratōe accipientis. sacrificia ratione offerentis. Panis nanq̄ et vinū q̄ dedit nob̄ de⁹ in dona. illa accepit a nob̄ in munera. et ī q̄ntū ea deo offerim⁹ dicunt̄ sacrificia. q̄a sacrificant̄ et offerunt̄ p̄ pct̄is nr̄is. et nos sacros efficiunt. **V**nde innocenti⁹ exclamat **O** liberal⁹ gratia o liberalitas gloriosa. q̄ nob̄ deus dedit in donū. **H**ec accepit a nob̄ ī mun⁹ **E**adem enī sacrificia dona sunt simul et munera p̄ nob̄ oblata. **I**lla tria idem signāt s̄ diuersis rationib⁹. et rimat̄ idē sub diuersis verbis p̄t̄ excitare deuotionē. et p̄t̄ cōmendationē ineffabil⁹ sacramenti. q̄d ex his conficit̄. **N**on enī vnū aliq̄d vocabolum inuenit̄ q̄d tantū sacramentū digne valeat explicare. nisi q̄d grece meli⁹ dicit̄ **E**ucharistia q̄d exponit̄ bona gratia. **N**ota ista sacrificia dicunt̄ sancta. q̄a panis et vinū signāt sacrosanctū corp⁹ et sanguinē cristi. ratione cui⁹ dicunt̄ sancta. **D**icunt̄ illibata. i. immaculata q̄a sine macula cordis. i. corporis offerri debent. q̄uis cor ab iniquitate et corp⁹ ab immundicia p̄gent̄ anteq̄ offerant̄. **I**tē ad hec verba tres fiunt cruces. q̄ designāt **P**rimo q̄d x̄ps crucifixus ē p̄ nob̄ volente hoc p̄re et spiritu sancto q̄a a tota trinitate et̄nalit̄ p̄ nostra salute ordinatū erat. vel fuit ille t̄rgy cruces in memoriā trine crucifixionis. quaz p̄ma fuit in voluntate p̄sequētū iux̄ illō. **C**ollegerūt p̄t̄ifices et pharisei **S**ecūda ī voce clamatiū crucifige crucifige eū. t̄cia ī p̄foratōe manū et pedū ī cruce,

In primis que tibi offerim⁹ p^r eccl^{ia} tua sc^{ta} catholica qua^m pacificare
custodire adunare et regē digneris. toto orbe terrarū vna cū famulo
tuo papa nostro. N. et antistite nostro. N. et rege n^{ro}. N. et omnib⁹
orthodoxis. atq; catholice et aplice fidei cultoribus,

Orthodoxis dicit^r ab orthos qd^o ē rectū. et doxa gloria qm̄ recte gloriās
Ibiq; sacerdos gerit typū p^{so}ne cōmunis. Primo orat p^r bono cōmu
ni vniuersalis eccl^{ie}. qd^o p^rferendū est bono p^uato. Et petit q̄tuor scz
Tranquillitatē pacis. ibi pacificare. vt videlicet pacē ab hereticis et
scismaticis habeat. Secōdo petit custodiā ab aduersarijs. ibi custodire
scilicet a vicijs et de omnib⁹. Tercio petit admiratiōz oīm ī vnā fidē
ad colendū vnū deū. ibi adunare. scilicet eccl^{ia}z que dispersa ē int^r pa
ganos et p^{so}dos. Quarto petit conuenientē gubⁿationē vniūsalis
eccl^{ie} p^r salute oīm fidelīū. Ibi regē scilicet in p^{so}peris et aduersis.
Et q̄a gubⁿatio eccl^{ie} consistit in p^{so}identib⁹. Ideo cōmunit^r orādū
ē p^r his q^o sunt ī dignitate cōstituti scz p^r papa et Cesare q^o apices tenēt
gubⁿationis eccl^{ie}. Antistite n^{ro}. hoc refert^r ad ep̄m in cui⁹ dyocesi
aliq⁹ celebrat. non a quo ē ordinat⁹ vel de cui⁹ dyocesi ē oriund⁹. Anti
stes vero celebrans nō debet dicē p^r antistite nostro. q̄a papa p^r quo
immediate orauit ē illi p^r antistes. rege n^{ro} hoc refert^r ad regē roma
norū vel potestātē sc^{lar}e in cui⁹ terra sacerdos celebrat. Orthodoxis p^r
hoc excludūt. ab effectu hui⁹ sacramenti p^r potetice. a. falli xp̄iani. Or
thodoxus enī dicit^r recte gloriāns vel recte credens. q^o sicut fidē xp̄i ore
confite^r et eam in opere demonstrat. Non autē gloriē^r se cristianum
qui nomē habet sine operib⁹. p^rus petitū ē p^r omnib⁹ fidelib⁹ ī gene
rali. Hic orat^r p^r fidelib⁹ in speciali rē.

Memento dñe famulorū famularūq; tuarū. N. Et omniū circūstantiū
quorū tibi fides cognita ē. et nota deuotio p^r quib⁹ tibi offerim⁹ vel q^o
tibi offerunt hoc sacrificium laudis. p^r se suisq; oīb⁹. p^r redemptione
animarū suarū. p^r spe salutis. et in colomitatis sue. tibi reddunt vota
sua eterno deo viuo et vero.

Hic habet^r memoria viuorū. Et nō oportet q^o sacerdos noīa vocalit^r
exprimat. s^{ed} sufficit q^o sigillat^r et diuisim oīm eorū p^r quib⁹ orare vult
memoriā habeat. Nec ē necesse vt oīm nomina p^rpria ponat. eo q^o
deum nihil lateat. sed solum intentionē et affectū ad has p^{so}nas. p^r
quib⁹ orare vult gerat. Ex iunctura verborū ip̄ius textus cōuicit. vt

2
ea noīa in genitiuo ponat, **E**o q̄ precedentia et sequentia in simili
casu ponunt. **E**t s̄m aliquos iux̄ ordinē sex casuū debet hic fieri me
morā. **I**ta vt sacerdos oret p̄ se p̄mo. tāq̄ p̄ recto seu n̄tio. **N**ā ordi
nata caritas incipit a se ip̄a. **S**ecundo p̄ ḡtio. i. p̄ fratribz parentibz
ac amicis. **T**ertio p̄ otio. i. p̄ benefactoribz et dantibz. **Q**uarto pro
aculatiuo. i. p̄ inimicis et p̄secutoribz. **Q**uinto p̄ v̄tio. i. p̄ vocādis
ad fidē. vt deus infideles ab errore reuocet ad v̄z sui cultū. **E**t restat
ablatiuus pro q̄ i secundo memento orandū ē. i. p̄ illis q̄ sunt ablati
p̄ mortē de hac luce. **N**ota sac̄dos dicit. **N**emēto dom̄e. nō q̄ obliuio
cadat in deū. s̄ dicit obliuisci illoz quos gratia nō visitat. et dicit sciē
et noscē illōs quos sua gratia visitat et approbat. **P**etim⁹ ergo in pre
senti dicentes. **M**emento dñe vt nos sua gratia visitet et n̄ri misereat
iux̄ illud p̄l. Reminiscē miserationū tuaz dñe. Et oīm circūstantiū.
Hic aparet q̄ salūbre et sanctū sit intesse missaz sollemnīs ex q̄ sacra
mentum Eucharistie specialit̄ pro circūstantibz offert. Quoz tibi fides
cognita est. et deuotio. **H**ic tangunt̄ duo que in circūstantibz misse
debent esse. **P**rimū est fides que p̄cipue in hoc sacramento necessaria
est. q̄a illa q̄ fiunt oīno rationē huānā transcendūt. **S**ecundū ē deu
otio quia homines deuote astantes spiritualiter cōmūcāt et sepe audi
ens deuote officium hui⁹ sacramēti habundanti⁹ fructū diuīe gratie
p̄cipit quā sacerdos conficiens. **S**i autē deuotio debet esse in audiēte
quāto plus in conficiente. Pro quibz tibi offerim⁹ vel q̄ tibi offerunt
q̄i dicēt. **M**emento dñe non solū eoz pro qbz offerim⁹. s̄ etiā q̄ offerūt
sacramentū. **C**um enī sacerdos offert pro p̄plo. nihilomin⁹ offert pro
seip̄o. **E**t in hoc q̄ dicit. **Q**ui tibi offerunt designat̄ q̄ non solū sac̄
dotes. s̄ etiā vniuersi fideles circūstantes vna cū sac̄dote offerunt.
Nam qd̄ specialit̄ adimplet misterio sac̄dotū hoc vniuersalit̄ agit vo
to fidelū. **S**ic enī i veteri lege p̄pls p̄ sac̄dotes offerebat hostias mlti
uarias ad placandū deum sup concessis et beneficijs impetrandis.
Ita p̄sens sacrificiū hostie legales fuerunt vmbre. **O**fferit a p̄plo voto
et deuotione p̄ misterium sac̄dotis. **D**icit̄ autē sacrificium laudis. q̄a in
eo sacrificiū tā magnitudīe potētie et misericordie dei recognoscim⁹.
et ad memoriā reuocam⁹ qd̄ ē laudare deū. **V**el dicit̄ sacrificiū laudis
sc̄dm illud apli. **Q**uicq̄ facē debetis oīa in laudē dei agite. vt deus
laudet̄ i vobz. Pro se suisq̄ oīb⁹ sc̄z cōsanguineis affinibz familiaribz

et amicis. licet teneamur diligē inimicos sicut illud diligite inimicos
vestros. seruare tamē debemus ordinem caritatis que incipit a seipso
Ideo dicit pro se et pro redēptione animarū suarū hic tangit p̄ncipal
causa p̄t quā hoc sacrificium offerim⁹. quia pro redēptione animarū
suarū. i. pro remissione p̄ctōz. quib⁹ remissis anima ē redēpra. et nō
pro lucro temporali vel appetitu terrenorū. Pro spe salutis et ī colomi
tatis. i. pro salute et incolomitate speranda **S**pe enī salui facti sum⁹
Offerit quōd pro salute mentis. et in colomitate corporis. **N**am vtrūq;
sanitas ē ab eo qui dicit **S**alus ppli ego sum **V**erum vtrūq; sanitas
puenit ex redemptōe anime. i. de remissione ne p̄cti **S**ic ecōtra de reatu
p̄cti procedit infirmitas vtriusq; p̄ora tria sunt hoīs bonā **C**orpalia
spuālia et eterna p̄ quib⁹ sacerdos dicit se offerre p̄ corpalib⁹. i. p̄ in
colomitate p̄ spūrialib⁹. i. p̄ redēptione p̄ eternis. i. p̄ salute sequit̄
Eterno deo viuo et vero. ad denotandū qd tres diuīe p̄sone opant̄ in
hoc sacrificio. Dicit̄ et̄no ratione patris cui et̄nitas attribuit̄. **V**iuo
ratione spūitus sancti cui viuificatio attribuit̄. vt patet in **i**ohāne.
Spūitus ē q̄ viuificat. **V**ero ratione filij cui veritas attribuit̄.
Cōmuniātes et memoriā venerantes ī p̄mis gloriose sēp̄ virginis
marie genitricis dei et dñi n̄ri ihesu cristi. h̄et beatorū ap̄lorū ac mar
tiz tuorū **P**etri **P**auli **A**ndree **J**acobi **J**ohannis **T**home **J**acobi **P**hi
lippi **B**artholomei **M**atheī **S**imonis et **T**hathei **L**ini **C**leti **C**lemē
tis **S**ixti **C**orneli **C**ipriani **L**aurenci **C**rislogoni **J**ohannis et **P**auli
Colme et **D**amiani **E**t oīm sanctorū tuorū. quorū meritis p̄cibusq; cō
cedas vt ī oīb⁹ p̄tēctōis tue muniam̄ auxilio p̄ eundē xp̄m dñm n̄rm
Cōmunicantes et memoriā venerantes et̄. **H**ic ostendit qualit̄ sa
cificium laudis sit offerendū. quia in cōmuniōne sanctorū. i. in vni
tate fidei qua vna cū sanctis cōmunicam⁹. quia ip̄s cōmunicam⁹
in fide nam illam fidem habemus quam et ip̄s habuerunt et idem
credim⁹ qd et ip̄s crederunt **S**imilit̄ cōmunicam⁹ eis p̄ spem **Q**uia
esperam⁹ illud qd et ip̄s sperauerunt. **E**t memoriā venerantes **I**bi
implorat suffragium sanctorū q̄ dicat offerim⁹ cōmunicantes ī vlti
et oblatione huius sacrificij cum sc̄tis qui hoc sacrificio medio salutē
consecuti sunt. quorū ob hoc memoriā deuote veneram⁹ vt ip̄s in ce
dentib⁹ fiat nob̄ hostia salutaris ad veniā **I**n hac autē cōmemoratōe
sanctorū id obseruat ecclesia. qd antiquit⁹ agē consuevit. vt in oratio

3
nibus suis recolat patrum memoriā quatenus eorum meritis facilius obtineat quod implorat. Sic et moyses pro peccante populo intercedens patrum memoriā interposuit dicens. Recordare abrahā p̄saac et iacob suorum tuorum Exo. xxxij. In primis gloriose etc. Recte in hoc sacrificio fit memoria virginis gloriose. quia ipsa eum oblata est et eum quod vera hostia est genuit ac dispensatrix existit gratiarum dei. Remnant ibi xij. apostoli et xij. martires Merito hic fit memoria apostolorum. quia ipsi nobis tradiderunt formam et ritum offerendi hoc sacrificium et huius sacrificij ipsi testes fuerunt. Et passio christi que in hoc sacrificio memoratur verbis predicauerunt et effusione sui sanguinis tanquam testimonio probauerunt. Fit etiam merito memoria martirum. quod pro testamento dei et testimonio sua corpora tradiderunt ac seipsos hostiam uiuentem et acceptabilem deo obtulerunt. Et quia de confessoribus olim ecclesia non solemnizabat. non sunt positi in canone. Vel quia non sunt passi sicut christus. cuius passionis memoriale hic agit. Hec particula concludit per christum dominum nostrum. Et non respondet hic Hanc igitur oblationem uirtutis nostre. et cuncte familie tue quesumus domine ut placatus accipias. diesque nostros in tua pace disponas. atque ab eterna damnatione nos eripi. et in electorum tuorum iubeas grege munerari. Per christum dominum nostrum.

Hic ponitur conclusio omnium predictorum et specialiter quod per oblationem huius sacrificij impetrare intendimus. Et est sententia ista. Quia sancti tui domine quorum commemoratio iam acta est nobis ritum et formam huius sacrificij tradiderunt et ipsum offerendo et sumendo gratiam consecuti sunt. Idcirco illis pro nobis intercedentibus rogamus. ut tu deus pater per christum dominum nostrum idem sacrificium nobis placatus accipias et gratuite acceptus. quatenus hoc sacrificium et liberationem ab eterna damnatione. et consortium electorum tuorum nobis obtineat. Dicitur in litera placatus et hoc ideo. quia quauis semper quantum est ex parte misteriorum quibus quicquid summe offensus est deus. utpote quando celebratur in mortali peccato ut dicit Gregorius. Si is qui displicet ad intercedendum mittit animus iudicis ad deteriora prouocat. Nota sacerdos dicens hanc orationem deuote se inclinatur. ut per humiliatorem corporis prouocet ideo deuotio mentis. Vel ideo quia iam in sequentibus arduum est penitenti. Ideo se humiliat inclinando ut exaudiat. quia deus humilibus dat gratiam. Diesque nostros hic sacerdos tria petit. Primo tranquillam vitam in presenti cum dicit diesque nostros. Secundo preservationem a malo cum dicit. atque ab eterna damnatione. scilicet

collatiōz gl'e et sortū beatorū cū dicit et i electorū tuorū iubeas grege,

Quā oblationē tu deus in omnibz q̄sumz benedictā ascriptā ratā
rationabilē acceptabilē q̄ facē digneris. vt nob corp' et sanguis fiat
oile dīssimī filij tui dñi nrī hiesu xpī.

Hic sacerdos petit cōsecratiōz huius oblationis. vt ex esca materiali fiat nob corp' et sanguis hiesu cristi. **Et ē sentētia.** petim' vt tu deus pat. hanc oblatiōz scz panis et vini consecrare a ppbare et cōfirmare digneris. i rationabilē hostiā et acceptabile sacrificiū. vt nob fiat cō
Nota hec dīctio in omnibz vno mō pot' referri ad li que sumz. et est sensus tu deus que sumz in omnibz vt tota mente toto corde toto intellectu digneris facē. et sic exponit rationale. **Secundo** pot' cōstrui cū li de' vt sit sensus **Tu** de' semp qui es in omnibz creatis et locis essentialiter. **Itē** sacerdos petit hic quīqz. videlicet vt deus faciat hāc oblationem benedictā ascriptā ratā cō. Que petitiones varie exponunt
Vno mō sic **Benedictā** p quam spiritaliū bonorū mltiplicatiōe benedicam. **Ascriptā** p quā societati angelorū ascribam. **Ratā** p quā in xpo firmem et ratificem **Rationabilem** p quā a bestiali sensu exuam **Acceptabilem** p quā deo acceptabiles reddam. **Aliomō** exponūt referendo hec quīqz verba ad rem sacramenti. que cristus est. **Petim'** vt deus dignet hanc oblationē panis et vini facē p omnia benedictā. **Hoc** est transferre in eā hostiā q̄ est oīmode benedicta. que seipaz obtulit p nob. **Ascriptam** hoc est in scriptis et figuris veteris testamēti prefigatam et eterna p̄destinatione dispositam. **Ratam** .i. nō transitoria seu iritabile quēadmodū oblatōes veteris testamēti rate facte sunt. **Rationabilem** hoc est non peculem. sic erat legalis q̄ sanguinē hyrcorum aut thaurorū non poterat a pctō mundare. s̄ q̄ sanguine pprio consciētias emundat ab operibz mortuis **Acceptabilem** quam deus acceptet in remissiōz peccatorū totius mūdi. **Et** illi sensui magis consonat litera sequens scz vt nobis. **Fuit** hic tres cruces sup p̄mis tribz dīctiōibz scz **Benedictā Ascriptā Ratā** vt denotet virtute crucifixionis xpī q̄ a tota trinitate fuit volita fieri. **Ista** q̄ in illis dīctōibz petimus fieri Vt nob corp' et sanguis fiat. ibi fit crux vna sup panē ad designandam corporis in cruce p̄molationē. **Alia** fit sup mixtaz

4
ex vino et aqua ad recolendam sanguinis et aque de latere cristi ef-
fusionem Dilectissimi filij tui·ibi sacdos ex intima deuotione eleuat
manus cum suspirio in celum, Et dicit dilectissimi vt recolat sacdos
quomodo ratione nimie dilectionis eterni patris ad hiesum cristum fi-
lium suum sup omnibus offensis preteritis presentibus et futuris totius
mundi.

Qui pridie qm pateret accepit panem in sanctas ac venerabiles
manus suas·et eleuatis oculis in celum, Ad te deum patrem suum
omnipotentem·tibi gratias agens benedixit·fregit·dedit discipulis
 suis dicens, Accipite et manducate ex hoc omnes, Hoc est enim corp
meum.

Hic notatur tempus institutionis huius sacramenti, Et in hac pti-
cula representatur illud qd cristus in cena fecit In sanctas ac venera-
biles In hoc notatur qd hoc sacrificium no manibus immundis·no
viciatis·sed mundis et consecratis debet venerabiliter et reuerenter
contractari, Et eleuatis oculis in celum. Ideo cristus oculos in celu
leuauit vt insinuaret nobis omnia se habere a patre que habet nihil
a seipo. Etiam vt erudiret nos qd in principio operum nostrorum
debemus dirigere oculos mentis ad deum·et ad auctorem omnium
bonorum Etiam per hoc docuit nos qd semper patri supplicare debe-
mus·vt hoc tam magnum sacramentum per manus nostras pfice
dignetur, Gratias agens·i·cristus gratias agebat·non pro se·sed p
nobis·i·pro nostra reparatione et salute omnium futura per hoc sa-
cramentum. Item gratias agebat propter dñi tam maximi sacra-
mentum·quia nihil maius potest esse quam corpus et sanguis xpi
Vel nobis in exemplum vt de singulis bonis deo grates referamus
Sacerdos diligenter caueat·qd panem adhuc non consecratum no
eleuet·nec aliquod signum adorationis exhibeat·sed panem occulta-
tum teneat ne populus circumstas adoret et ydolatriam committat
Benedixit scilicet benedictione celesti·et virtute verbi·qua conuertit
panis in substantiam corpis cristi·scilicet hoc est corpus meum. Et

in prolatione huius verbi fit crux sup panem. non q̄ cristus benedi-
cendo crucem fecerit. quia nondum fuit facta crux. caracter benedicti-
onis et sanctificationis. sed fit crux vt denotetur panem esse conuer-
tendum in corp⁹ cristi. qui p̄molatus est in terra. Dedit scilicet corp⁹
mortale et impassibile. eo q̄ iam glorificatum est. nec tamē nunc ma-
iorem efficaciam habet sicut nec maiorem potētiam Discipulis suis
Ad designandum q̄ isti qui sunt discipuli cristi. hoc sacramentum
percipiunt. et non alij. Discipulus cristi es si eius p̄cepta feceris. Itē
si in caritate fraterna fundaris Johannis xij. In hoc cognoscent oēs
quia mei estis discipuli si dilectionem habueritis ad inuicem. Accipi-
te sc̄z cum deuotione et manducate cum veneratione Vel accipite per-
fide et manducate per caritatem. Hoc est enim corpus meum.
Ista verba sunt de substantia et essentia consecrationis. Cristus enī
eadem verba dicendo confecit. Sic et sacerdos nunc precise ad p̄latōz
illorum verborum consecrat. Ita q̄ in vltimo instanti prolationis
illorum verborum definit esse panis. Et incipit esse verum corpus
cristi. Illa tamen coniunctio enim non est de substantia forme. quia
sine ea fieret consecratio. Mortaliter tamen peccaret sacerdos eam sciē-
ter obmittens. Sed addita ē propter continuationem ad precedentia.
Ita q̄ hec verba referuntur ad cristum. quia sacerdos nō profert illa
in persona sua sed cristi. vt patet in pronomine meum. Et si sac̄oz
vnum ex illis quator verbis obmitteret. Scilicet hoc est corpus
meum non conficeret. ¶ Queritur quid demonstret sacerdos cum
dicit Hoc est. Non videtur q̄ panem. Quia non est vera predi-
catio. Hoc scilicet panis est corpus meum. nec corpus cristi. Quia
nondum protulit verba ad quorum prolationem mutatur panis
in corpus cristi. Respondetur q̄ sacerdos nil demonstrat. Quia
illis non vtitur enunciatiue. sed solum recitatiue. Quia sensus talis
est dominus dixit verba illa. Hoc est corpus meum. Sane dictis
illis verbis sacerdos inclinatur reuerenter. Et adoratur hostiam. in fig-
num huius q̄ filius dei inclinauit celos et descendit. Etiam ideo
Vt populum inuiter ad corpus cristi adorandum.

Deinde eleuat corpus xpi sup se. prop̄t p̄les causas, **Prima** ē ut ip̄e fili⁹ dei iam p̄ns in sacramēto existēs ab oīb⁹ circūstantib⁹ tanq̄ dominus deus n̄r adoret et reuerēt. **Secūda** ut omnes rogēt se illud saluberrimū sacramētū sibi p̄ficē ad salutem. **Tercia** ut sacerdos reuocet populo ad memoriā eleuationē xpi ī cruce. **Ac** si dicēt. **Videte deum** et hoīez qui p̄ nob̄ pepēdit ī ligno ut illi exhibeatis reuerentiā q̄ p̄ nob̄ bis saturatus ē multis obprobrijs **Cui⁹** eleuatiōis figura p̄cessit in serpēte eneo quē erexit moyses in deserto. **Quarta** causa ut p̄pls nō p̄ueniat tēp̄ d̄secratiōis. **Hec** hoc cognoscat ip̄as eē factā et christum sup altare venisse. **Quinta** causa ad ostēdendū q̄ hoc sacrificium sup exaltatū sit oīb⁹ sacrificijs et oblationib⁹ q̄a nihil in sacrificijs mai⁹ esse potest q̄ corpus et sāguis xpi. nec aliq̄ oblatio hac potior. **Sexta** causa p̄t̄ eius obprobriosam ostēsiōnē qua pilatus eū ostēdit dicēs iudeis **Ece hō.** **Et** post pauca. ecce rex v̄r rememorare. **Vt** ergo sacerdos illā ostēsiōez p̄pls ad memoriā reuocet. corpus xpi cleuat. ut sibi gratiarum adactiones referant. **Et** sic perfidi crucifixoies christi flexerūt genua dicētes. **Aue rex iudeoz.** **Sic** ecōtra nos fideles cū omī reuēntiā ac humilitate cordis debem⁹ flectē genua dicendo illā orōez. **Aue** verū corp⁹ n̄c de q̄ habet sp̄eal̄ indulgētia. v̄l aliā d̄i h̄ez oratiōez.

Simili modo posteaq̄ cenatū ē. accipiēs et hunc p̄clarū calicē in sanctas ac venabiles manus suas. Itē tibi gr̄as agēs b̄ndixit. dedit discipulis suis dicēs. Accipite et bibite ex eo omnes. Hic est enī calix sanḡnis mei noui et et̄ni testamēti m̄steriū fidei qui pro nob̄ et pro multis effundēt in remissionē p̄ccōz.

In hac parte ponunt̄ verba consecrationis sanguinē xpi efficiētia. **Nota p̄mo** ex hoc q̄ hēt̄ diuisa forma consecratiōis. vna corporis et alia sanguis. **Nō** ergo ex hoc ē estimandū q̄ hoc corpus xpi diuisum sine sanḡne sit sub specie panis et sanguis seorsum sine corpore. q̄ nō est corpus viuū sine sanḡne nec sāguis ē sine corpore. p̄mo totus xps ē sub vtraq̄ specie et indiuisus sc̄z corpus aīa de⁹ ac p̄ hoc ē vtrobig⁹ vnū et simplicissimū sacramētū sub specie panis ē corpus xpi p̄ cōuersionē. sāguis p̄ nexiōnē. aīa p̄ diuictiōez. deitas p̄ vnionē. **Ista** quatuor nō p̄nt ab inuicē separi. **Dicēs** ex quo sub vtraq̄ specie ē totus xps. quare sub diuisis specieb⁹ sit d̄secratiō. **Vidēt** enim q̄ vna cōsecratiō supfluat. **R̄ndēt** q̄ neutra supfluit. **Hic** fit ad denotandum q̄

sanguis xpi fuit in passione separat a corpore pmo sanguis subtil' et int'cuta
ne? p sudore fuit effusus. scdo sanguis magis grossus etiā int'cutane? qto
per flagelatōez. tercio sanguis neruoz q fluxit p clauoz ifixiōez. qto
sanguis capitis p coronatiōez. quinto sanguis alēs cor et vitā effluxit p
lācee ifixiōez et sic tot' sanguis xpi in passione ext'ct' fuit a corpore. Ideo
in memoriā illi? fit separati' d'sectio corporis et sanguinis xpi. Secdo ideo
ut ostēdat q xps totā humanā nat'z assūpsit scz corp' et aiāz ut to-
tā redimēt. Panis g' refert' ad carnē. vinū ad aiāz. Itē ad denōndū
q corp' et sang's xpi ad salutē corpū valeāt et aiē ne sub alta sume-
rēt' specie tm ad aliū? putarēt' ptinē salutē. Itē ideo ut in susceptiōe
corpis xpi plena doceat' refectio. plena enī refectio ē cib' et pot'. cibi
aut potus panis et vinū pncipal' ē suba. Nō ēca vba lre dicūt. Sili
modo. Ista similitudo p't referri ad actus xpi qz xps d'silia gesta et f'cta
egit ēca d'sectōez calicis sic panis. Secdo p't referri ad itētōez xpi qz xps
accipiēdo calicē et b'ndicēdo et grās agēdo sili mō itēdebat d'sectre san-
guīez sic corp' suū. P'eaq' cenatū ē. Ibi denōt' tēp' institutiōis h' sacra
mētī. Cū enī agn' dei v' p' p'ctis mōi p'molatū agnū typicū cū disci-
plis comedit dās finē sacrificijs legalib' q' xpm figauerūt statū int'dux
it sacrificiū v'z corp'is et sanguinis sui v'tutē oīm illaz infinite exceden'
Nihil enī cōferebat nisi ratiōe deuotiōis offerētis. h' autē sacrificiū nō
sic h' influit v'tutes et grās ill' p' qb' offerit et q' offerūt. patet etiā ex eis
dez v'bis q' apli eucaristiaz nō accepūt ieiuni. Nos v' ieiuni recipiē
qz placuit sic spiritui sc'to ut in reuentiā tāti sac'menti añ omēz cibum
in os xpiani d'nicū corp' intret. Accipiens et hūc. Intelligendū est nō
de idemp'itate metalli h' de rep'ntatiōe misterij cōtinendo eādez mat'ia
sac'menti. Fatēt oīa sac'dos calicem esse eūdez ex trāsbatiōe nō in alte
rū h' in eūdez sang'nem q' xps effundē voluit p'day calicem. Calix di-
cūt' p'clar' p't p'darā puritatē sang'nis xpi in calice p' d'sectiōez d'tē
ti. Calix triplicat' sumit' q'ng' p' vase rei receptiuo liq'is ut hic. Secdo
p' passiōe ut in euāgelio potestis bibē calicē quem ego bibitur' sum.
Tercio sumit' pro poclo in ip'o contēto ut ille ebibit plenū calicem. i.
vinū de calice et sic sumit' postea ibi vicz. hic est enī calix sang'nis
mei. In sandas ac venabiles man' ac. Vñ calix isti? nobilissimi
poculi nō nisi a sanctificatis et mūdis manib' tractari debet. Grās
agens ad erudiendū nos ut in oībz tribulatiōib' n'ris in grāruāctiōe.

6
maneam? q̄ tribulatioēs noīe calicis figāt*, **Bñdixit.** Ibi crux fit sup
matīā ī calice dētā ad denotādū sangnis xpi ibi oficiēdi ī cruce et
fufidēz. **Accipite et bibite.** Sic nōr duplex māz sumēdi sāgēz xpi scz
sacntal' et spūal' sic et ī for' ofectōis corpis duplex māz māducādi nōr
Per hec vba **Accipite et māducate.** itelligas etiā quōz q̄ duote missā
audiūt accipiūt ibi fluxū grē ex pntia vtriusqz scz sangis et corpis xpi
et qnqz maiorē q̄ sacdos q̄ real' h' comedit et hūc bibit. **Hic enim**
calix sangis mei etc. Hec vba cū seqribz vsqz ibi **hec q̄tiēscūqz etc.** sūt
de for' ofectōis sangnis. Ideo sacerdos debz ea pferre cū itentiōe ofe-
crādī. et ponit hic otinēs p dētō. sic cū dicit ille potauit calicē vini
vbi vinū ī calice notat. ita ē sens? **Hic ē calix sāguis mei.** i. iste ē sā-
guis me? p modū poculi salutaris. i. calice. i. ī cypho mōstratus. **Et**
q̄re xps nō dixit. hic ē ille sāguis me? sic dixit h' ē corp? meū. **Andet**
q̄ ideo qz sanguis ex se nō h't rōez potabilem. ideo addit h' calix q̄ ad
potū ptinēs expmit sangēz xpi nob ī poculū salutarē exhiberi. **Nō**
hec vba pferunt cū pnoīe possessuo scz mei in signū q̄ ī actiōe illa
sacerdos gerit vices et personā xpi. Ideo eadē vba intēriue pferēda
sūt a sacerdote ut scz ī eis debz facē itēdat qd xps itendebat oficiēdo cor-
pus et sangēz suū. **Novi et etni testamēti subaudi cōfirmatio** **Novi**
dicit qz nos inouat p fidē xpi. **etni** dicit qz lex noua nō ē trāsitoria sic
antiq. **Vetus** enim testamētū qd h'icōz et vitulōz fuit sangne dedi-
catū pmittebat homi t'palia et trāsitoria **Novū** v̄ qd fuit xpi sangne
cōsecratū pmittebat etna. **Et** ideo testamētū illō fuit vet' et trāsito-
riū. hoc aut nouū est et etnū. et dicit nouū respectu vetis. dicit etiā
eternū. i. ppetuū a parte post qz etnaliter pmanebit. **Et** sic iste parti-
cule noui et etni testamēti et alie addūt ad d'raz hui' hostie ab his q̄
ī lege et an' legē offerebant. **Mysteriū fidei.** Ideo dicit mysteriū fidei qz
aliud videt' et aliud intelligit' hic credē iubem'. discutē nō audemus
Fides enī nō ē nisi de occultis **Gregori' dicit** qz ideo dicit' mysterium
qz credē debem' qz ibi salus n'ra ofistit vel qz sine fide nō fit hoc sacra-
mentū. i. sine ea illud itelligi plene nō p' v' mysteriū fidei. i. latentis-
simum secretum et difficultimum qd fide credit' ī religionē xpianā vi-
delic' vt ibi sit corpus et sanguis xpi. **Qui p nob et p mltis.** p nob
pntibz et p mltis futis **Nō** dixit p omibz qz sanguis xpi non erat ef-
fūdēd' qntū ad efficiētia nisi p electis quauis q̄ ap sufficiētia efful?

lit i remissionē pctōy toti? mōi effūdet. Sed quare hoc magis ad di-
tū lit i consecrationē sangnis q̄ in consecrationēz corporis pro nob
effūdet. **Unde** q̄ ideo q̄ i sangne magis p̄pe rēp̄sentat passio xpi eo
q̄ non nisi per vulnatiōez effluit de corpore i remissionem pctōrum
Pctm duplici? remittit scz quo ad meritū culpe. et q̄ ad debitū pene.
Sanguis xpi sufficiens partium est ad remissionēz pene et culpe.

¶ Hec quotienscūq; feceritis in mei memoriam facietis.

Hec clausula q̄ consecrationē tam corporis q̄ sanguinis respicit post
depositū calicem debet dici per hec verba. Christus ostendit suis disci-
pulis et sacerdotibz noui testamenti Deum patrem placari p hui?
sacrificij oblatiōez quotiēs i memoriā passiois eius offerat sicut pla-
catus fuit per passionem filij sup gen? humanū. **Et ideo dicit i mei
memoriam** .i. mee passionis et mortis facietis. **Vñ apls j. Chor. ij.**
Quotiescūq; māducauitis panem hunc et calicem bibetis mortē
domini nūciabitis donec tē.

**¶ Unde et memores domie nos serui tui sed et plebs tua sancta xpi
filij tui dñi dei nostri tam beate passiois nec non ab inferis resurrec-
tionis sed et in celos glōse ascensionis offerimus preclare maiestati
tue de tuis donis ac datis hostiam sanctam hostiam puram hostiam
immaculatam panem sc̄m vite etne et calicē salutis ppetue.**

Sentencia est ista, Exquo oblatio hui? sacrificij fieri debet i memori-
am filij tui passionis et mortis cuius ergo nos sacerdotes serui tui et
tota ec̄cia sancta cōmemorantes de tuis donis tibi hostiam purā tē.
Nota tria cōmemorāda pponit nobis ec̄cia scz passionem resurrec-
tionem et ascensionem, **Primū** scz passio excitat et accendit in nobis
caritatem. **Sc̄m** scz resurrectio confirmat fidem. **Terciū** scz ascensio
amplificat spem. **Nos serui tui** scz sacerdotes. q̄ ad literā loquit̄ hic
de ministris ec̄cie **Et** quia loquit̄ etiā in persona ec̄cie subditur. **Sed
et plebs tua sancta**. dicit̄ sancta quia ex fide et baptismo xpi sanctifi-
cata est. **Et** hec plebs vna cū sacerdote offert. ergo sacerdos dicit. **nos
et plebs tua tē**. **Offerimus preclare maiestati tue** Maiestas dei dicit̄
tur preclara .i. pre alijs clara **Nam** si iusti fulgebūt sicut sol i regno
patris quāto clarius diuina maiestas refulget. **De tuis donis ac da-
tis**. **Hec** ad idem referri pnt scz ad substātiā oblatōy que diuio mu-
nere nobis data ipi deo reddunt̄ oblata **Et exponit sic**. **Nos offeri?**

7
tibi de tuis donis .i. de fructibus segetum quantum ad panem qui datus est in
carnem .i. ac datus .i. de fructibus arborum quantum ad vinum quod est datus in
sanguine .i. de illis offerimus tibi hostiam puram .i. eucharistiam immunem ab omni
peccato originali, Secta ab omni peccato criminali. Immaculata sine omni ma-
cula peccati venialis. Vel pura quantum ad cogitationes. Sancta quantum ad lo-
cutiones. Immaculata quantum ad operationes quia peccatum non fecit nec dolere
inuentus est in ore eius. panem sanctum vite eterne quia est viaticum sustentans
viatores in via ut possint ad patriam eternam pervenire. et calicem salutis
perpetue supple nos inebrians et letificans. vel sic sanctum panem hoc est san-
ctificantem supple datorum eterne vite quantum ad schoolam carnis. Et calicem
salutis perpetue quantum ad schoolam anime secundum illud ego sum panis vivus qui de
celo descendi si quis manducat ex hoc pane vivet eternum. Cruces vero si-
unt hic ad recolendum quod in virtute crucifixionis christi per hanc hostiam pu-
rificantem .i. immaculati reddimus. corpore eius sub forma panis cibamus. Et
eius sanguinem potamus. Primo sunt tres cruces super oblatam et calicem si-
mul quod in vobis pariter utrumque intelligit. Primum enim in crucis signa-
culo panis separatur a calice nisi quando separatim nominantur.

Supra que propicio ac sereno vultu respicere digneris et accepta habere
sicuti habere dignatus es munera pueri tui iusti abel et sacrificium pa-
triarche nostri abrahe. Et quod tibi obtulit sumus sacerdos tuus melchise-
dech sanctum sacrificium immaculatam hostiam.

Hic petit ut dominus propicio vultu digne respicere super oblata. unde dicit,
Super que scilicet dona et data .i. corpus et sanguines christi et sereno vultu
respicere digneris habendo ea grata et placita pro nobis. Non est ex hoc esti-
mandum quod vultus dei aliquando immutetur. Sed tunc deus super nos vultum su-
um serenat et illuminat quando suam misericordiam erga nos exhibet unde psalmus.
Illuminet dominus vultum suum super nos et misereatur nostri. Tunc homo
serenum vultum ostendit. quando placatus est. Sequitur figuralis exem-
plificatio. Sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti
abel de quo dicitur genese 4. Respexit deus ad abel et munera eius. Ibi
lyp sicuti exprimit similitudinem aliqualem non equalitatem. Multo
quippe acceptius est hoc sacrificium nostrum deo quam sacrificia hic pro exem-
plo adducta valet enim amplius res quam umbra veritas quam figura. quia
illa non fuerunt accepta deo non in fide istius qui obtulit. Queritur quare

adducti sunt typi de tempore nature et non de tpe legis **Respondetur**
 quia illi patres qui tempore nature in fide hostias obtulerunt sp̄ deo ac-
 cepti fuerunt hostie autē legales minus accepte fuerunt. sed ad tempus
 tollebantur ut eas populus carnalis potius deo offert q̄ p̄colis.
Ideo dicit dominus per prophetam. Nunq̄ manducabo carnes ihauro-
 rum aut sanguinez hyrcorū potabo. Sed quare isti tres patriarche pre-
 ceteris nominant. **Respondetur** quia sacrificia eorū acceptiora erant
 et specialit̄ nostrū sacrificiū figurabant. et figuram passionis xp̄i et
 eius cene valde proprie representabant. **Q**uid enim per munus abel
 offerentis de primogenitis et inuidiose a fratre interfecti. nisi christus
 primogenitus exprimitur inuidia iudeorum occisus. **Q**uid per sa-
 crificiū abrahe vnicū filiū suum quantum in se fuit offerentis desti-
 gnatur nisi p̄molatio filij dei patris. de quo apostolus. Proprio filio
 suo non pepercit deus. **O**blatio vero melchisedech tam p̄pe nouum
 sacrificium figurabat ut inde dictum sit de christo. **T**u es sacerdos se-
 cundum ordinem melchisedech. **S**anctum sacrificium. **I**mmaculatā
 hostiam hoc potest referri ad sacrificiū melchisedech quod dicit san-
 ctum et immaculatum propter eucharistiam in ipso prefiguratum.
Ipsē enim melchisedech obtulit panem et vinum in sacrificium red-
 dens deo gr̄as de victoria abrahe dū rediret de regibz. ut patet gen̄.
 xiiij. Qd̄ deo valde acceptū erat. **E**t hīlī ratiōe referri posset ad sacrifi-
 ciū abrahe **R**eferēdo aut̄ illud additum ad nostrum sacrificium esset
 sensus **S**icut ista typica sacrificia tibi deo accepta fuerunt. **S**ic hoc
 sanctum sacrificium et hostiam immaculatam que in se semper tibi
 accepta est etiā acceptabile facere digneris quantum ad offerentem.
Nota sacerdos orat cōiunctis duobus digitis scilicet pollice et indi-
 ce in vtrāq̄ manu a tempore consecrationis vsqz ad abluōnem ca-
 licis nec eos disiungit excepto quando facit signum crucis vel quādo
 hostiam tangit de hoc plures rationes ponunt in rationali diuioz.

Duplices te rogamus omnipotens deus iube hec perferri per ma-
 nus sancti angeli tui in sublime altare tuum. in conspectum diuine
 maiestatis tue. ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosan-
 ctum filij tui corpus et sanguinem sumpserimus. omni benedictiōe
 celesti et gratia repleamur. **P**er eundem dominum nostrum.

Hanc orationē dicere debet sacerdos humilit̄ inclinatus añ altare ut
corpore ostendat̄ foris qđ per humilitatē geritur intus. Circa verba
literē dñi dicitur. Sandi angeli tui. i. sanctor̄ angelor̄ qui sūt admi
nistratoriꝝ spūs et vota nostra coram deo offerunt. iuxta illud qđ ait
Raphabel ad Thobiaz. Qñ orabas cū lacrimis Ego obꝛuli oratio
nem tuā dño ex hoc ergo apparet qđ angeli sacris misterijs intesse cre
dendi sunt nō ut consecrent. cū in hac potestate sacerdotes excedant
angelos sed ut orōnes sacerdotis et populi deo presentent. fm illud
apoca. Ascendit fumus aromatum ī conspectu dñi de manu angeli
q̄ sunt orationes sanctor̄. In sublime altare tuū. i. ī conspectu dei et
presentia curie celestis. ī qua iuge sacrificium excellentissime laudis
deo offertur. Nam ipse deus altare sublime dicit. Vnde expo. xx. Non
ascendes ad altare meū per gradus. i. in trinitate non facies gradus
hoc est equalitatem trinitatis crede non descensionē vel ascensionem
sicut fit in gradu. qđ in hac trinitate nihil prius aut posterius nihil
maius aut minus. sed tote tres persone coeternae sunt et coequales.
Verba premissa possunt secundo modo sic exponi Iube hoc id est cor
pus christi mysticum qđ est ecclesia militans proferri id est associari. In
sublime altare tuum id est in ecclesiam triumphantem Que dicitur
altare iuxta illud leuit. Ignis in altari meo semper ardebit id est fer
uor caritatis in ecclesia triumphanti Et hoc per manus sancti ange
li tui id est per virtutem Christi filij tui qui est angelus magni con
silij Plaie ix. Ipse enim corpus suum mysticum deo patri coniungit
et ecclesie triumphanti. Que vero sint illa que petit in sublime alta
re proferri determinat dicens Vt quotquot ex hac altaris. per hoc enī
demonstratur corpus Christi mysticum. quod Christus quotidie ad
se trahit per membra. Dic sacerdos osculatur altare ut se participem
cum omnibus offerentibus sacrificij ostendat. Cruces hic facimus
vnā super corpus. aliam super sanguinem Terciam ante sanꝑes
ut recordemur corpus christi crucifixum et sanguinem eius effusum
Vt inde nos celesti gratia repleamur etiam caractere crucis ante de
monem efficaciter muniamur. quia per passionem Christi in cruce
cruꝑ facta figura formidabilibus demonibus. Nota supius dictum est
qđ sancti angeli preces nostras offerunt deo. Super illo dicit beatus
Augustinus. Non dicitur angelus offerre orationes sic qđ tunc

primum noscat deus quid velimus, Quia deus omnia nouit atēq̄
fiant. Sed quia necesse habet rationalis creatā temporales causas
ad eternitatem referre. siue petendo quid erga se fiat. siue consulēdo
quid faciat. Aut quid de eo iubente implendum esse cognouerit. hoc
nobis euidenter et latenter reponet. Quid ergo sit orationes n̄ras per
sanctos angelos presentari deo intelligē possumus per similitudinē
Vnde quū quis rex aliquis uiderit militē strenue ī exercitu agentē nich
ilominē alij reges familiares illum diligēt cōmendant ipm coram
rege. ut sibi gloriose inclinet et dona largiat. Ad hunc modū angeli
de actibus bonis hoīm gaudentes p̄sentant eoz vota deo deprecantes
ut eis suam gratiā impartiat. Et quando concludit p eundem dñm
n̄m. Non respondeat amen. q̄a firmit̄ credit̄ q̄ angelis respōdeat

**Memento etiam domine et eorum qui nos precesserunt. cum signo
fidei et dormiunt in somno pacis. R. Ipsis domine et omnibz in xpo
quiescentibus. locum refrigerij lucis et pacis. ut indulgeas deprecam̄
Per eundem cristum.**

Memēto nō deē dicit̄ memorari illoz quoz miseret̄ et q̄bz gr̄az ofert̄
Sic ergo petit sacerdos ut deus memoret̄ defunctor̄. i. eis gratiā con
ferat et misericordiā illos cōsolēt̄. Sciendum. ista coniunctio etiā
confirmat sequētia p̄xime p̄cedentibz ut sit sensus. Cum hoc petimz
et uiui gratia repleantur. etiā deprecam̄ te dñe Memento et eorum q̄
vel etiā respicit aliud. Memēto q̄d precevit ī quo oratur pro uiuis.
Orat ergo pia mater ecclesia nō solum p̄ uiuis s̄ etiā p̄ defūctis. Cer
tissime credēs q̄ sanguis ille preciosus q̄ p̄ multis effusus ē ī remis
sionē peccatoz nō solum ad salutem uiuētū uerz etiā ad salutem
ualeat defūctoꝝ ideoz cōsiliū babiloneñ. statuit ī oībz missaz solē
nijs loco competentī uiciz in hoc loco memoria defūctoꝝ habeat̄ iuxta
illud b̄ti augustini. Nō sūt p̄mittēde supplicatioes pro spiritibus
mortuoz. et q̄ aliquñ defūctis p̄tes cognati et amici q̄ supplicatio
nes p̄ eis effūdāt. vñ pia m̄r etiā oēs defūctos sub gn̄ali cōmemora
tiōe suscipit tacitūqz illoz noībz eis exhibet cōmemoratioēz. Nō enī est
p̄tereūda dies ī q̄ q̄libz catholicē nō habeat sp̄ealē memoriā defūctoꝝ
q̄ si ī p̄gatorio sūt ī nll̄o p̄nt sibi ipis suffragari tāqz captiui s̄ ipis s̄
uēiri p̄ solūmō p̄ fīdles uiuos. si aut̄ sūt ī cel̄ ōro p̄ eis effusa ī sinū
n̄m dūtēt̄ et si sūt ī p̄gatorio adhuc p̄ficit̄ orāti q̄ op̄ pietatis exēcz.

Qui nos p̄cesserunt cum signo fidei. Per signū fidei intelligit̄ cara-
cter baptismalis qui anime in batizmo imprim̄t per quē fideles ab
infidelibz discernuntur iuxta illud apoc. Audiui numerū signatorū
centum quadraginta quatuor milia ex omni tribu. Et non debet p̄
signum fides intelligi quia in alia vita cessabunt fides et spes. Vel
facilius isti precesserunt cum signo fidei de quibus apuit dum vi-
xerunt q̄ essent veri xp̄iani de quibus non est desperandum sed ī cel-
santer orandum et maxime pro illis qui dormiunt in somno paci-
s. i. creduntur abijisse in pace conscientie et p̄ctōis sine peccato mor-
tali. Sacerdos in hoc loco quorum voluerit debet agere memoriā
specialem. Primo patris et matris si defuncti sunt. postea pro cogna-
tis. inde pro illis a quibus beneficia recepit eccl̄astica si habet. et pro
omnibz benefactoribz. postea pro omnibz sibi cōmissis. et primo vi-
rorum postea mulierum. nec tamen eorum nomina recitentur ore
nus sed in corde. Prohibitum etiam est ne alicuius mentō nomine
tenus recitetur qui pro se vel pro suis missam compat nec ex hoc pre-
sumptō auaricie sacerdotum fallat. Similiter etiā in canone cauē-
dum est ne mentō illorum pro quibus missa legitur fiat nisi tantū
modo in corde memoria habeatur. Et non nimis prolixē nec nimis
velociter ne circūstantes tedium patiantur. Omnes in xp̄o quie-
scentibz. i. ī fide et caritate xp̄i defunctis nondum plene purgatis lo-
cū refrigerij. Nota purgatorium est locus cruciantis incendiij. ē locū
obstantis ergastuli. est locus conflictus pugnantis se conscientie
mordentis. Cont̄ primū petimus locum refrigerij. Cont̄ secundū lo-
cum lucis in quo nō sūt tenebre palpabiles ut ī purgatoria. Cont̄
terciū petimus locū pacis in q̄ nō ē afflictus pugna et tremor consci-
entie s̄ vera pax. Nā absterget de2 oēs lac̄mā ab ocul̄ eoz.

Nob̄ q̄z peccatoribz famul' tuis o' mltitudie misarōnū tuaz sp̄atibz
preem aliq̄ et societate donare digneris cū tuis sanctis apl̄is et marti-
ribz Cū iohāne Stephano Mathia Barnaba Ignacō Allexandro
Marcellino petro felicitate p̄petua agatha lucia agna cecilia anasta-
sia et cū oibz sanctis tuis intra quoz nos s̄ortiū nō ē estimator me-
riti s̄ venie q̄s largitor admittē. Per xp̄m d. n. p quē hec oīa dñe sp̄
bona creas sc̄ificas viuificas b̄nōicis et p̄stas nob̄ p ip̄m et cū ip̄o et
ī ip̄o ē tibi deo patri oīpotēti in vnitare sp̄s sancti oīs honor et glia

De omnibus seculis seculorum;

Hic scđario orat̃ p̃ viuis. **Q**uare aut̃ p̃ viuis bis orat̃ scđ añ et post
ŏsecratōz et p̃ mortuis nisi sel̃ cā ē q̃a viui gr̃a indigēt adiutrice p̃
ista vita et gl̃ia p̃ fut̃a. **M**ortui aut̃ solū indigent expeditōne a pe-
na ut intret gloriā dicit̃ pluraliter nob̃ q̃a ut p̃dictū ē sacerdos non
solū p̃ se sed p̃ tota eccl̃ia orat̃. **E**t dicit̃ peccatoribz. **I**deo nā si dixerī-
mus peccatū nō habemus nosip̃os seducimus et vitas in nob̃ nō ē
licet oī t̃pe nos recognoscē p̃cipue t̃m in sacrificiō missę. **E**x q̃ i remissi-
onē pctōz celebrat̃ d̃ mltitudie mibatōnū tuaz. vnde psal. **S**ecundū
multitudinē mibatōnū tuaz dele iniquitatē meam. **E**t nota q̃ vna ē
tantū dei m̃ia nihil enī aliud q̃ deū ē mibicors sed multi sūz eius effe-
ctus qui mibatōnes dicunt̃. **V**nde psal. **R**emiscere mibatōnū tuaz
dñe et m̃iaz tuaz que a seculo sūt p̃tem aliquā et societatem. **C**ū ip̃e
deus sit oīa i oībz solus et gloriā singulorū. **Q**uid est q̃ dicitur p̃tē
aliquā et societate donare digneris tanq̃ nō omēs electi sint eundez
denarium accepturi. sane licet vnū et idē sit p̃miū singulorū videli-
cet ip̃e deū i cui⁹ visione salus eterna consistit tamen secundū d̃ram
meritorū alij plus alij m̃d̃ diuina visioe fruūt̃. **N**ā et stella differt a
stella i claritate p̃t̃ q̃ ip̃e dñs ait i vomo p̃ris mei mansiōes multe
sūt sic vnd̃ ē sol cui⁹ lumē p̃cipāt̃ vniuersi. alij pl̃ alij m̃d̃ b̃m dif-
ferentiā ituentium sic et vnd̃ deus ē p̃miū singulorū que alij clarior
alij m̃d̃ clare videbūt̃ b̃m q̃ maior et m̃d̃ lumē glorie h̃nt. **N**ota sa-
cerdos p̃ferendo verba p̃dicta scđ. **N**ob̃ q̃z pctōribz paululū expresse
voce p̃cusso p̃ctore silentiū intrumpit r̃p̃sentans ŏritōz et ŏfessionē
latronis increpantis alterū et dicentis nos digna factis recipimus.
Hic ṽo nichil mali gessit memento mei dñe dū veneris in regnum
tuū rursū p̃ exaltatōnem vocis et p̃cussionem p̃ctoris exprimit̃ id
q̃ centurio et qui cū eo erant visis his que fiebāt timuerūt valde di-
centes. vere fili⁹ dei erat iste p̃cutientes p̃ctora sua reuertebantur cū
Iohanne **S**tephano et. **H**ic fit secunda ŏmemoratō sanctorum i q̃
ex parte magna suplentur sancti qui deesse videbantur i prima. **I**n-
tra quoz nos consortium. **V**bi notatur clementia dei quasi sacerdos
dicat. hanc p̃tem et societatem cum sanctis. **N**ō petimus quasi con-
triti de nostris meritis quia tu nos estimas merita nostra nec remu-
neras b̃m ista sed es largitor venie et misericordie. dicit ergo i nocētē

10
Tu nō es estimator meriti quia non s̄m exigentiā meritoꝝ retribuīs
sc̄z vel minus puniendo vel magis retribuendo quā quisq; meruit.
Per x̄pm dñm n̄m. Sic non dicit̄ amē quia angeli qui semp̄ assūt
respondent. Vel ideo quia verba sequentia istis coniūguntur ita q̄
nihil interponi potest p̄ quem hec om̄ia sc̄z panem & vinū ac aquā
Ideo dicit omnia quia p̄ filium om̄ia creata sunt. Iob̄ primo. Oīa
p̄ ip̄m facta sunt. Et vidit deus cūcta que fecerat et erant valde bona
Vel hec om̄ia sc̄z bona sacramentalia. Creas quantū ad substantiā
panis & vini que ibi fuerunt. Sanctificas conuertendo ī corpus &
sanguinem x̄pi. Viuiticas in restaurando in nob̄ vitam sp̄ualem.
Benedicis multiplicando p̄ hoc in nob̄ bona gratie. Et prestas nob̄
quantū ad vsum sp̄ualis cibi & potus, Et sūt tres cruces sup̄ p̄oi-
ctas tres dictōnes quia om̄ia creata sanctificant̄ viuiticant̄ et bene-
dicunt̄ in virtute crucifixōis x̄pi p̄ ip̄m tanq̄ p̄ mediatorem. Cum
ip̄o tanq̄ cū equali. In ip̄o tanq̄ consubali. In patre notat̄ auctori-
tas p̄pter principiū. in filio equalitas p̄pter mediū. in sp̄u sancto cō-
munitas p̄pter consortium. Nota omnis honoz exhibet̄ a creaturis
patri et sp̄ui sancto p̄ filium p̄ quem mundum creauit & hominem
lapsum repauit. Et cum ip̄o filio quia talis honoz debet̄ filio qui de-
betur patri & sp̄ui sancto. Et in filio quia pater honorificat̄ in filio
eo q̄ q̄ honorificat filiū honorificat et p̄ez q̄ misit illum.

Quodremus preceptis salutarib; moniti & diuina institutōne formati
audem; dicere. pater n̄r n̄c.

Nota circa verba l̄re dicit̄ preceptis. ne sacerdos quali presumptiue
vna cū populo ex sua auctoritate videatur orare. Cū ergo discipuli
rogassent dominū dicentes. Dñe doce nos orare. Dominus dixit. sic
orabitis. pater n̄r n̄c. et plura alia monita circa oratōnem dabat sic
habetur math. viij. Tu autem cum oraueris intra cubiculū tuum
Item cum oraueritis nolite multum loqui. Nos igit̄ moniti istis sa-
lutarib; preceptis & formati ex diuina institutōne quid qualiter &
quare orare debemus. ex hoc audemus dicere. pater noster n̄c. San-
ctus Gregorius ordinauit oratōnem dñicam in missa dici. asserens
non esse conueniens q̄ orationes aliarum dicerentur & oratio cristi
pretermitteretur.

Libera nos quesum; dñe ab oīb; malis p̄teritis presentib; & futis

Et iteecedente b̄ra glorioſa ſemp̄ v̄gine dei genitrice maria et ſanctis
ap̄lis tuis petro et paulo atq; andrea cum om̄ib; ſanctis Da ꝓpic̄
pacem ī dieb; noſtris ut ope m̄ie tue adiuti et a pct̄o ſimus ſemper
liberi et ab oī pturbatōne ſecuri. Per eundem d. n.

Iſta oratiō dicitur emboliſmus. i. ſuꝑexcreſcentia eo qđ nihil ī ea pe-
tit̄ qđ in ꝓcedēti dñica orōne ꝑetitū nō ſit nec tamen ſuꝑfluit q̄a ē ex
poſitō et repetitō ſeptiē petitōis. **Suꝓ dicebat. Sz libera nos a malo**

Iſta dicit lib̄a nos queſū? et̄. **Et ſubdit a quib; mal' ſcz a ꝓteritis ꝓ
ſentib; et fut̄is. Subdit̄ etiā trāſitus ad oratōnē ꝓ pace ibi. Et int̄-
cedēte b̄ra et glorioſa et̄. Vbi ponit̄ inuocatō ſct̄oz et ꝓmo b̄re v̄gis
q̄ ē b̄ra iuxta illud. b̄ra m me dicēt oēs generatōes. et glorioſa q̄a ple-
na gr̄a iuxta illud ꝓſal. glorioſa dicta ſūt d̄ te ciuitas dei. Dicit̄ ſem-
per virgo. q̄a v̄go añ partū in ꝓtu et poſt partū. Dicit̄ maria qđ
ſiriace ſonat dñā vel maria quali amary mare quia ab illo tempe
qđ **Symeon ꝓphetavit et tuam ip̄ius aīaz ꝓtransibit gladiū vſq; ad
paſſiōz xꝑi nunq̄ dies ꝓterijt ī q̄ iſta verba nō reuolueret et ea ama-
re deſleret. dicendo qñ fiet iſtud. Inuocant̄ etiā tres ap̄li et repetunt̄
ꝓter eozū ꝓrogatiuas. Petrus ꝓꝓt̄ principatum ap̄latus. Paulus ꝓꝓt̄
ꝓuilegium doctrine et ꝓdicatōnis et īmensi laboris. Andreas ꝓꝓt̄
ꝓuilegiū cōcupite crucifixōis et ſpūs benigniſſimi. **Da ꝓpic̄ pacē******

Ibi videtur petere ꝓo duplici pace ſcz ꝓectoris qđ ī hoc aſiſtit ut ſim̄
ab oī pct̄o liberi et ꝓ pace temporis qđ ſim̄ ab omī pturbatōe ſecuri.
**Rocet enī infirmis pturbatō quāuis ꝓfectis ſit meriti argumētatio
Per eūd d. et̄. Et dicendo illud frangit̄ hoſtia ī tres ꝓtes. Cauſa q̄re
frangit̄ q̄a legit̄ de xꝑo qđ fregit et dedit diſcipul' ſuis. Q̄ aut̄ frangi-
tur in tres partes ſit ī ſignum qđ tres ſūt ꝓtes corp̄is xꝑi miſtici. Vi-
delicet ec̄cia triū ꝓhās ec̄cia militans ec̄cia purgatoriū ꝓrans et b̄m
aliq̄s ꝓs qđ īmergit̄ ſpecieb; vini vel ſanguini deſignāt b̄ras aīas qđ
inebriant̄ iam dulcedie et vbertate domus dei. Sc̄dm̄ alios deſignāt
eos fideles qđ īmerſi ſūt paſſiōib; et tribulatōib; ꝓntis vite. Et alie
due ꝓtes appropriantur alijs duab; ꝓtib; dicti corp̄is xꝑi miſtici v̄.
**Cōſtat ī altari carnē de pane creari Pars it̄incta vino ꝓ viuīs ſan-
ctificat̄ Alia ꝓ ſanctis ꝓs terciā ꝓ redimendis.****

Pax dñi ſit ſemp̄ vobiscum.

Videt̄ innuē ꝓtē īmergendā figurare fideles ſub tribulatōib; ꝓntis

vite agonizantes quia sacerdos ad fideles circumstantes loquitur cum dicit.

Pax p̄ni r̄c. Pax conscientie seu pectoris et temporalis tranquillitatis sit semper vobiscum in presenti per gratiam et pacem benedictive quietitudinis in futuro per gloriam. Et quia hec datur a tota trinitate virtute passionis christi in cruce. Ideo sunt hic tres cruces. Et respondet chorus. **Et cum spiritu tuo.** optando eandem pacem ipsi sacerdoti. **Et subiungit.**

Agnus dei qui tollis r̄c.

Quia ut pacem habeat conscientia indiget commissorum peccatorum remissionem et a peccatis futuris preservationem. Ideo ibi clamatur ad eum. Agnus dei. quia venit tollere peccata mundi. bis dicitur mittere. et semel dona nobis pacem videlicet a malorum persecutione.

In missis vero defunctorum bis dicitur dona eis requiem. et tercio requiem sempiternam. Et non datur pax quia fideles ante iam non sunt nec amplius erunt in tribulatione huius mundi. sed quiescunt in domino. unde eis non est necessarium pacis osculum quod est pacis et concordie signum. Similiter in missis defunctorum non dicitur ista oratio. Domine ihesu christe qui dixisti apostolis tuis pacem meam etc. In illis vero missis iuxta consuetudinem datur pacis osculum. Et desuper postquam dominus omnes apostolos salutavit. Itaque dixit pax vobis ostendens quod non solum debemus habere pacem in ore sed etiam in pectore ne scilicet ex illis. Qui qui locuntur pacem cum proximo suo mala autem in cordibus eorum. Et datur osculum pacis antequam communicemus ad designandum quod omnis amaritudo cordis quam habemus ad proximum a nobis debet separari antequam ad sacramentum accedamus.

Quia si ad invicem discordant in corpore christi non manent. Non quoniam dicitur fiat hec commixtio corporis et sanguinis domini. hoc referendum est ad species panis et vini sub quibus corpus christi continetur. Corpus enim non est sine sanguine nec sanguis sine corpore. Et ideo non fit commixtio corporis et sanguinis. quia idem sibi ipsi non commiscetur. Et eadem commixtio significat unionem carnis et anime in resurrectione christi in qua non expedit fieri magnam moram sed breviter se expedire propter distractos et mentis evagationes ne irruentes cogitationes privent devotionem. in cuius figura preceptum fuit in lege quod agnus paschalium qui figurabat christum comederet festinant. Et hec breviter dicta sufficiant. Si maiorem declarationem habere volueris quere in rationali divinarum.

Amen.

Ham 6795

Tractatus pntis volumis comparati
sunt Auguste massima impressoris
pntem ubi Schadroner cum
rediret de calypho anno dei m^o
ccc^o lxxij^o tpe dei pntam abbas

Jo. St. qui pnt

augustinus de pntam pnt

Jo. St. pntam pnt

Jo. St. pntam pnt